

กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง

โดย

ครูแพรวไพสิน นนทะลี

ผู้แต่ง

เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร ไชยเชษฐาสุริยวงศ์

เจ้าฟ้าธรรมธิเบศรไชยเชษฐาสุริยวงศ์ (เจ้าฟ้ากุ้ง) ทรงเป็น
พระโอรสองค์ที่ ๑ ในพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร
ทรงมีพระนิสสัยสืบมาจากบรรพชนหลายประการ คือมีพระนิสสัย
เป็นกวีอย่างสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ทรงดูฉันเหมือน
สมเด็จพระเจ้าเสือ

ผู้แต่ง(ต่อ)

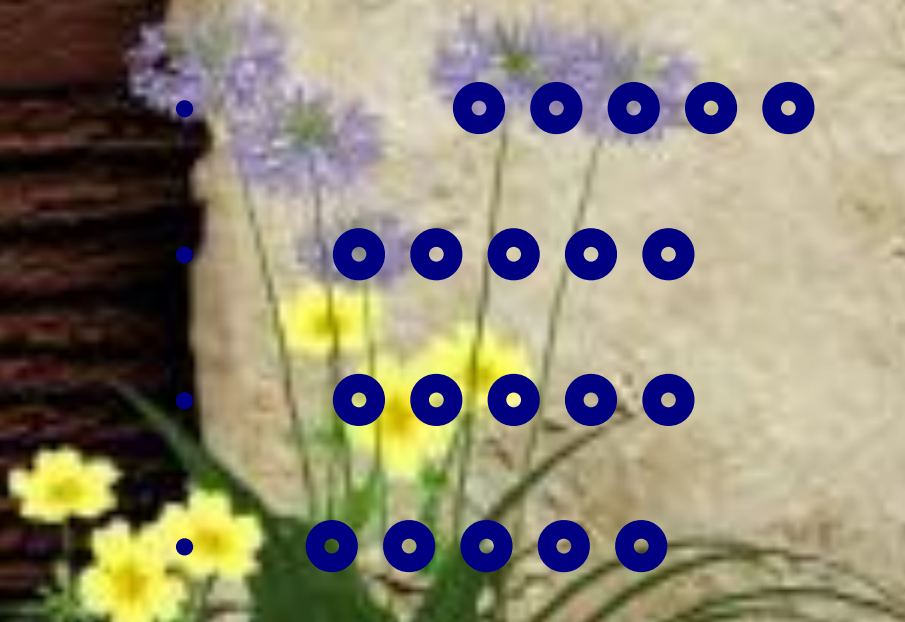
เมื่อครั้งดำรงพระยศเป็นพระมหาอุปราช ได้นิพนธ์กาพย์
ห่อโคลงประพาสธารทองแดง กาพย์ห่อโคลงนิราศพระบาท
และกาพย์เห่เรือ เจ้าฟ้าธรรมธิเบศรสืบพระชนม์ใน พ.ศ.
๒๒๕๘ เพราะทรงเป็นชู้กับเจ้าฟ้าสังวาลซึ่งเป็นพระสนมใน
พระราชบิดาเป็นเหตุให้ต้องพระราชอาญาโดยจนสิ้นพระชนม์

งานนิพนธ์ของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศรที่รู้จักแพร่หลาย คือ
นันทโขนันทสูตรคำหลวง พระมาลัยคำหลวง กาพย์เห่เรือ
กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง กาพย์ห่อโคลงนิราศพระ
บาทและเพลงยาว

รูปแบบ

-
-
-
-

คำประพันธ์ประเภทกาพย์ห่อโคลง มีลักษณะทางฉันท
ลักษณ์ คือ ขึ้นต้นด้วยกาพย์ยานี ๑ บท (๔ วรรค) แล้วตาม
ด้วยโคลงสี่สุภาพ ๑ บท (๔ บาท) ใจความเหมือนกัน กาพย์ห่อ
โคลงประพาสธารทองแดง นั้นมีกาพย์ยานีและโคลงสี่สุภาพ
รวม ๑๐๘ คู่ และโคลงปิดท้ายมี ๒ บท ซึ่งคำต้นบาทของโคลง
มักจะเป็นคำต้นวรรคของกาพย์ เป็นจำนวนกาพย์ทั้งสิ้น
๑๐๘ บท และโคลงสี่สุภาพ ๑๑๓ บท

จุดประสงค์ในการแต่ง

เป็นบทชมธรรมชาติ เพื่อความเพลิดเพลินใน
การเดินทาง

ที่มาของเรื่อง

หนังสือปริทรรศน์วรรณคดีไทยของนายตำรา ณ เมืองใต้

ตัวอย่างกาพย์ห่อโคลง

เที่ยวเล่นเป็นเกษมสุข

แสนถึงสนุกปลุกใจหวัง

เร่ร้ายผายผาดฝั่ง

หัวกรีนขึ้นชมไพร

สุขเกษมเปรมหน้าเหลือง

ลืมห้าง

แสนสนุกปลุกใจหวัง

วังหรือ

เดินร้ายผายผันยัง

ชายป่า

หัวกรีนขึ้นชม

ส่องนิ้วชวนแฉ

เนื้อเรื่องย่อ

ภาพยนตร์โคลงประพาสธารทองแดง แม้ว่าจะดำเนินเรื่องตามแบบฉบับของวรรณคดีนิราศ คือ พรรณนาถึงการเดินทาง แต่ก็มิได้มีการคร่ำครวญถึงการพลัดพรากจากนางอันเป็นที่รัก ซึ่งเป็นธรรมเนียมนิยม เนื้อเรื่องพรรณนาการที่ได้โดยเสด็จพระราชดำเนินสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศทางชลมารคไปนมัสการพระพุทธบาท จากท่าเจ้าสนุก ริมลำน้ำป่าสัก จังหวัดสระบุรี ผ่านตำบลธารทองแดง ซึ่งมีธารน้ำเล็กๆ สายหนึ่งชื่อว่า “**ธารทองแดง**” จนกระทั่งถึงเขาพระพุทธบาท

เริ่มเรื่องด้วยการพรรณนาชมขบวนเสด็จ จากนั้นชมสัตว์นานาชนิด และพรรณไม้ต่างๆ ในลักษณะธรรมชาติศึกษา เพื่อสะท้อนความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ

บทที่ ๑

ขบวนเสด็จของพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศเสด็จ
เคลื่อนออกจากวังอย่างสมพิธี เต็มไปด้วยผู้ตาม
เสด็จมากมาย ทรงช้างพระที่นั่งชื่อว่า เทพลีลา

บทที่ ๒ - ๕

ในการเสด็จประพาสธารทองแดงครั้งนี้
ขบวนเสด็จได้รับการจัดอย่างสมพระเกียรติ มีเครื่อง
สูงพร้อมเพรียง เหล่าพลทหารถือธงนำหน้างามไสว
ขุนนางเป่าปี่ประกอบขบวนเสด็จแสนไพเราะเหมือน
เสียงร้องของนกการเวก

บทที่ ๖

เมื่อขบวนเสด็จเคลื่อนคล้อยเข้าแนวป่า

ทอดพระเนตรเห็นฝูงช้างใหญ่น้อยหลากหลายพันธุ์

ลงเล่นน้ำอยู่อย่างสำราญ

บทที่ ๗ - ๑๐๗

เป็นการพรรณนาถึงความงามของธรรมชาติรอบตัว
พร้อมทั้งบอกสิ่งทีพบเห็นว่าประกอบไปด้วย กระบือ กวาง
เนื้อทราย หมูป่า หมาใน(สุนัขจิ้งจอก) กระตัง หมี เสือโคร่ง
เสือเหลือง เสือดาว ลมวด โคน ฟาน ลม้ง สิงคนัด เลียงผา งู เม่น
กระต่ายป่าหลายพันธุ์ กระจง ลิง ชะนี ค่าง บ่าง งูเขียว ตุ๊กแก
นกยูง นกเขา นกกด ไก่ป่า ไก่ฟ้า นกหว้า พังพอน งูเห่า หนูป่า
นกแก้ว นกสาติกา นกกระตั้ว นกแขกเต้า นกไนรี นกกระจับ
นกกาขง

บทที่ ๗ – ๑๐๗ (ต่อ)

นกขมิ้น นกคุ้ม พรรณไม้ต่างๆ เช่น พุทธชาติ มะยม สาเก
สร้อยนาง เล็บมือนาง ชงโค กล้วยไม้ ทองกวาว ลำไย
ตะเคียน หมากม่วง ไทร หัวลิง หงอนไก่ ชมสัตรีน้ำ ปลา
เทโพ ปลาเทพา ปลาตะเพียน ปลากา ปลาอ้ายบ้า ปลา
สตุมพร(ปลาเนื้ออ่อน) ปลาม้า(ปลาหางกริ้ว) ปลาหนวด
พราหม ปู กุ้ง หอยโข่ง หอยขม และหอยตาไว

บทที่ ๑๐๘

เจ้าฟ้าธรรมธิเบศรเพียรพยายามแต่งไว้ใช้ชน
รุ่นหลังอ่านกันสืบไป อันเป็นการสรรเสริญ
เทิดพระเกียรติพระองค์ที่ล้าเลิศในเชิงกวีตลอดไป

บทที่ ๑๐๕

กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดงได้แต่งจน
จบบริบูรณ์เมื่อพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศเสด็จกลับวัง
เจ้าฟ้าธรรมธิเบศรได้ขัดเกลาจนมีเนื้อความสมบูรณ์
เพราะพริ้ง โดยหวังให้ชนรุ่นหลังได้มีโอกาสชื่นชม
ผลงานของพระองค์ และเก็บรักษาให้เป็นสมบัติของ
ชาติสืบไป

บทปิดท้าย

กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดงนี้ได้เรียบเรียงด้วยถ้อยคำอันไพเราะยิ่งนัก ผู้มีความรู้ในเชิงกวีจะอ่านได้อย่างไพเราะยิ่ง หากผู้ใดไม่มีความรู้ในเชิงกวีสักแต่จะอ่านไปตรงๆ ไม่รู้จักลีลาในการอ่านแล้วจะทำให้คุณค่าในงานนิพนธ์ชิ้นนี้เสื่อมเสียไปได้

เนื้อเรื่อง

เที่ยวเล่นเป็นเกษมสุข

เร่ร้ายผายผาดฝั่ง

สุขเกษมเปรมหน้าเหลือบ

แสนสนุกปลุกใจหวัง

เดินร้ายผายผันยัง

หัวร่อรื่นชื่นชี

แสนสิ่งสนุกปลุกใจหวัง

หัวริกรื่นชื่นชมไพร

ลืมหลับ

วังหรือ

ชายป่า

ส่องนิ้วชวนแฉ

คำศัพท์

- ผาดฝ้ง, ผายผัน หมายถึง เดินอย่างรวดเร็ว

- หรี คือ เป็นคำโทโทษของ “รี” คำโทษคือคำที่ไม่เคยใช้ไมโท

แต่เอา มาแปลงใช้โดยเปลี่ยนวรรณยุกต์เป็นโท เพื่อให้ได้

เสียงโทตามบังคับ, รี หมายถึง อาการที่เคลื่อนเข้าไปเรื่อย

ไม่รีรอ

- ถ่องนิ้ว คือ ชี้นิ้ว

ถอดคำประพันธ์ได้ว่า

การเที่ยวเล่นในครั้งนี้อาจมีความสุขสนุกสนาน
เหลือเกิน รีบเดินอย่างรวดเร็วเข้าไปในป่า หวังรอต่อ
กระซิบกันอย่างสดชื่นรื่นเริงโดยการชี้ชวนให้ชม
ธรรมชาติต่าง ๆ

เลี้ยงผาอยู่ภูเขา

รูปร่างอย่างแพะหมาย

เลี้ยงผาอยู่ฟ้างพื้น

หมวดพู่ดูเพราะเขา

รูปร่างอย่างแพะเอา

ขนเหม็นสาบหยาบร้าย

หมวดพรายเพราะเขาแป้ปลาย

ขนเหม็นสาบหยาบเหมือนกัน

ภูเขา

ไปต้ท้าย

มาเปรียบ

กลิ่นกล้าเหมือนกัน

คำศัพท์

- เพร่า , พรายเปร่า หมายถึง งาม
- แปล้ หมายถึง แบนราบ
- ใปล่ท่าย หมายถึง ปลายโค้งไปข้างหน้า

ถอดคำประพันธ์

เพียงผาอยู่บนภูเขา มีรูปร่างคล้ายแพะ มีหนวดงาม
ปลายเขาโค้งไปข้างหน้า ขนหยาบและมีกลิ่นเหม็นสาบ
เช่นเดียวกับแพะ

เตี๋ยงผา

เลี้ยงผาเทียบกับแพะ

กระจงกระจิดเตี้ย

เหมือนกว้างอย่างตาหู

กระจงกระจิดหน้า

เดินร่อยเรียงงามตรู

เหมือนกว้างอย่างตาหู

มีเคียวขวาน้อยซ้อย

วิ่งเรี่ยเรี่ยน่าเอ็นดู

มีเขี้ยวน้อยสร้อยแถมสอง

เอ็นดู

กระจ้อย

ตีนกีบ

แนบข้างเคียงสอง

คำศัพท์

- กระจิด

หมายถึง เล็กน้อย

- แนม

หมายถึง แหนบ

- หน้า

หมายถึง หน้า เป็นคำโทโทษของ นำ

- กระจ้อย

หมายถึง เล็กน้อย

- เคี้ยว

หมายถึง เคี้ยว เป็นคำเอกโทษของ เขี้ยว

- ซ้อย

หมายถึง อ่อนซ้อย

ถอดคำประพันธ์

กระจงเป็นสัตว์ที่มีตัวขนาดเล็กมองดูน่ารัก

น่าเอ็นดู มีตาหูและตีนกีบเหมือนนกวาง มีเขี้ยวน้อย

สี่ขาวิ่งสองเขี้ยวแต่ไม่มีเขา

กิ้งก่า

© 2004 ZOO, CSLO, UNF, BSMC, ACE, ROBERTO, HESTER, PMS

กวาง

กระจงเทียบกับกวาง

ฝูงสิงใหญ่น้อยกระจุก

ฝูงค่างหวางพฤษกา

ฝูงสิงยวบยาบตัน

ฝูงชะนีมีกู่หา

ฝูงค่างหวางพฤษกา

ครอกแครกไล่ไขว่กว้าง

ชะนีอุ้ยอุ้ยร้องหา

ค่างโจนไล่ไขว่ปลายยาง

พวาหนา

เปล้าข้าง

มาตุ

โอดเดี่ยวโจนปลิว

ถอดคำประพันธ์

ฝูงลิงขยับต้นพวาอยู่ยวบยาบ ฝูงชะนีร้องกู่หา
ของมัน ฝูงค้างกระโดดไปมาระหว่างต้นไม้ ฝูงลิงต่าง
พากันร้องขู่ตะคอกพร้อมทั้งกระโดดไล่ไขว่คว้ากัน

คำศัพท์

- กระจ้อย

หมายถึง เล็กๆ

- ยวบยาบ

หมายถึง อาการที่ถึงขยับต้นไม้ขึ้นลง

- พวา

หมายถึง ต้นมะม่วง

- ครอกแครก

หมายถึง เสียงขู่ตะคอกของลิง

ลิง

ชะนี

ค่าง

งูเขียวรัดตุ๊กแก

ตุ๊กแกแก้คางแข็งขยับ

กัฏฐงูยิงฟัน

อ้าปากง่วงล้วงตับกิน

งูเขียวแลเหลื่อมพ่น

พิษพ่น

ตุ๊กแกคางแข็งขยับ

คาบไว้

กัฏฐงูเร่งฟัน

ขนดเคี้ยว

ปากอ้างูจึงได้

ลากล้วงตับกิน

คำศัพท์

- เหลื่อม

หมายถึง เหลื่อม เป็น รูปโททฤษ ของ
เลื่อม หมายถึง เป็น เงามัน

- พันชนิดเครียด

หมายถึง รัศให้แน่นมาก

ถอดคำประพันธ์

งูเขียวตัวเงาเป็นมันแต่ไม่มีพิษถูกตุ๊กแกคาบไว้ใน
ขณะเดียวกันงูเขียวก็รัดตุ๊กแกจนต้องอ้าปากและเข้าไปล้วง
ตับตุ๊กแกกินเป็นอาหาร

งูเขียวกินตับตุ๊กแก

ยุงทองย่องเยื้องย่าง

ปากหงอนอ่อนล้าอาจ

ยุงทองย่องย่างเยื้อง

รายร้ายฟ้ายเฟื่องหาง

ปากหงอนอ่อนล้าอาจ

รำเล่นเต็นงามหง่า

รำรางช่างช่างฟ้ายหาง

ช่างรำเล่นเต็นตามกัน

รำฉวาง

เฉิดหน้า

ลายเลิศ

ปีกป้องเป็นเพลง

คำศัพท์

- รางซาง หมายถึง งาม สวย เด่น
- ฉวาง หมายถึง ขวาง
- รำฉวาง หมายถึง แผ่แพนหางออกกว้าง
- ทรายร้ายฟ้ายเฟื่องหาง หมายถึง ฟ้ายหาง เป็นกิริยา
ของนกยูงเวลารำแพนหาง
- หง้า หมายถึง หง้า เป็นรูปโทโทษของ ง่า
- ง่า หมายถึง การงอก

ถอดคำประพันธ์

นกยูงทองย่องเยื้องย่างแล้วรำแพนหางเชิดหน้า
ขึ้น เห็นปากงอนอ่อนช้อย แสดงอาการรำเล่นด้วย
การยกปีกขึ้นป้องตามเพลง

นกยูง

นกยูงรำแพน

ไก่อฟ้าอำสดแสง

หัวสุกแดงแทงเดือยแถม

ปีกหางต่างสีแถม

สีแต้มต่างอย่างวาดเขียน

ไก่อฟ้าหน้ากำกั๊ว

ปากแหลม

หัวแดงแฝงเดือยแถม

เนื้อแข็ง

ปีกหางต่างสีแถม

ลายลวด

ตัวต่างอย่างคนแก๊ง

แต่งแต้มขีดเขียน

ถอดคำประพันธ์

**ไก่อฟ้าหน้าสุกใสมีปากแหลม หัวสีแดง กำลังแทง
เดือยขึ้นมาข้อแข็ง ปีกหางและลำตัวมีลวดลาย
สวยงามเหมือนอย่างคนแก่งแต่งสีให้มัน**

เต๋อยไก่

ไก่ฟ้า

Myles Lamont © 2006

Photo by K.Supachai
Hume's Pheasant

Supachai Kirdratanasak

គុណ្ណត្ថុរុទ្ធ

អង្គត្ថុតូយ៉ុ

គុណ្ណុដុតដ្ឋ

អង្គត្ថុរុទ្ធ

អង្គត្ថុអង្គត្ថុ

អង្គត្ថុរុទ្ធ

អង្គត្ថុអង្គត្ថុ

អង្គត្ថុអង្គត្ថុ

អង្គត្ថុ

អង្គត្ថុ

អង្គត្ថុ

អង្គត្ថុ

คำศัพท์

- มูทุ หมายถึง มูทุ คือ มู่ทุ่ หมายถึง ป้าน , ไม้แหลม
(ในที่นี้ลดวรรณยุกต์เอก)
- ฝู หมายถึง ฝู เป็นรูปโทโทษของ ฟู่ หมายถึง เสียง
ดังเช่นนั้น คือ เสียงดังฟู่ เหมือนเสียงงูเวลาขู่
- ฐู่ หมายถึง เป็นรูปโทโทษของ ทุ่ หมายถึง ไม้แหลม

ถอดคำประพันธ์

งูชู่หนูกูฟู่ๆ เพราะหนูกูจะเข้าไปในรูงู งูจึงสู้กับหนูกู
หนูกูก็สู้กับงู สัตว์ทั้งสองต่างก็รู้เชิงซึ่งกันและกันโดย
ทำเสียงงูไต่กัน

หนูกับงู

Photo By Exotic69

นกแก้วแจ้วเสียงใส

นกตัวฟัวเมียคลา

นกแก้วแจ้วรี่ร้อง

ไกล่กู่หมู่สาธิกา

นกตัวฟัวเมียมา

สัตวาฝาแขกเต้า

คลอไกล่กู่หมู่สาธิกา

ฝาแขกเต้าเหล่าโนรี

เร่หา

แวกเกล้า

สมสู่

พวกพ้องโนรี

คำศัพท์

- สาธุกา หมายถึง ชื่อนกชนิดหนึ่ง ซึ่งเป็นวงศ์เดียวกันกับนกกิ้งก๊อง ตัวสีน้ำตาลเข้ม หัวสีดำ ขอบตาและปากสีเหลือง มีแต้มขาวที่ปีก ปลายหางสีขาว
- นกตัว หมายถึง นกกระทู้ เป็นนกปากงุ้มเป็นขอ ลักษณะคล้ายนกแก้ว แต่ตัวโตกว่า
- สัตวา หมายถึง ชื่อนกชนิดหนึ่งในจำพวกนกแก้วตัวโต สีเขียวเกือบจะเป็นสีคราม
- แหกเต้า หมายถึง ชื่อของนกปากงุ้มเป็นขอ ข้างของคอคล้ายเครา ตัวผู้ปากสีแดง ตัวเมียปากสีดำ
- โนรี หมายถึง ชื่อนกปากขอคล้ายนกแก้ว ตัวมีสีอันสวยงาม

ถอดคำประพันธ์

นกแก้วร้องแจ้วๆเร่หาคู่ โดยเข้าไปใกล้หมูนก
สาธิตา ส่วนนกกระตั้วสองตัวผัวเมียกำลังสมสู่กัน
อยู่ในขณะที่นกสัตวาจะต้องผ่านกแซกเต้าเข้าไปหา
นกไนรีซึ่งเป็นพวกพ้องของมัน

นกแก้ว

นกสาริกา

นกแก้วหรือนกกระตั้ว

กะ กะ กะ กระตัว

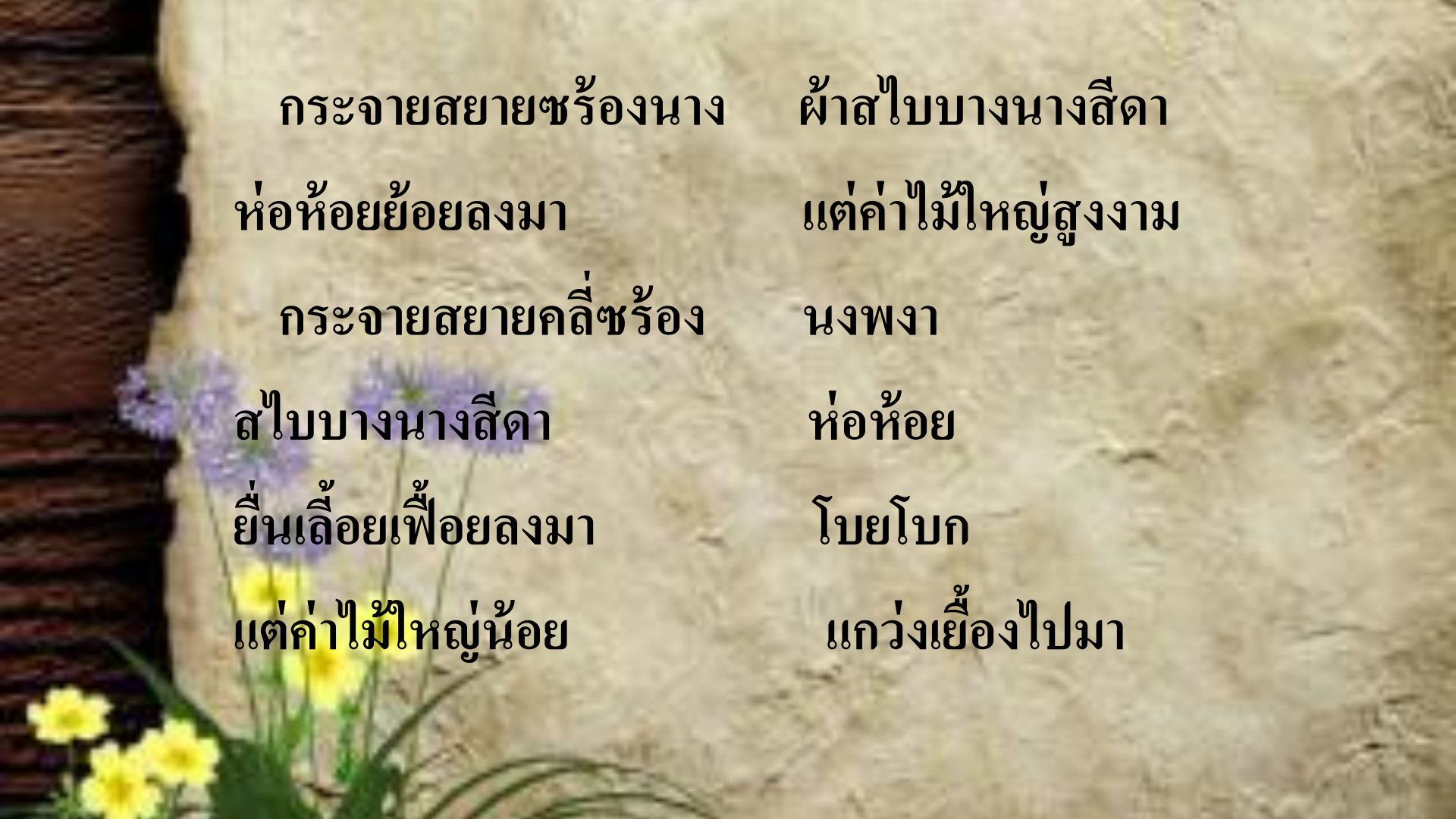
ขอบคุณที่เข้ามาดูผมนะ

นกแขกเต้า

นกโนรี

กระจายสยายซรื่องนาง   ผ้าสไบบางนางสิดา
ห่อห้อยย้อยลงมา   แต่ค่าไม้ใหญ่สูงงาม
กระจายสยายคลี่ซรื่อง   นงพงา
สไบบางนางสิดา   ห่อห้อย
ยื่นเลื่อยเพื่อยลงมา   โบยโบก
แต่ค่าไม้ใหญ่น้อย   แกว่งเยื้องไปมา

คำศัพท์

- สยายซร็องนาง หมายถึง ซร็องนางคลี่ เป็นต้นไม้ชนิดหนึ่ง ขึ้นอยู่ตามต้นไม้อื่นๆ ลำต้นยาวห้อยลง แยกแขนง เป็นคู่
- สไบบางนางเสิดา หมายถึง สไบบางนางเสิดา ชื่อพรรณไม้ชนิดหนึ่ง
- คำไม้ หมายถึง คำคบ , ง่ามไม้ที่กิ่งแยกกัน

ถอดคำประพันธ์

ต้นซรื่องนางคลี่ และสไบนางสีดา ต่างก็ยื่นเลีย
ห้อยลงมาแต่ค่าคบไม้น้อยใหญ่ เมื่อยามลมพัดจะ
แกว่งไปมาดูสวยงามนัก

ต้นชื่องนางหรือชรื่องนาง

ช้องนาง

Photo by @sangseetong

สไบสีดำ

หัวถึงหมากกลางถึง

ถึงไต่กระไดถึง

หัวถึงหมากเรียกไม้

กลางถึงหูถึงถึง

ถึงไต่กระไดถึง

ถึงโถดฉวยชมผู้

ต้นกลางถึงแลหูถึง

ถึงโถดคว่ำประสาถึง

กลางถึง

หลอกขู้

ถึงหม่ม

ฉีกคว่ำประสาถึง

คำศัพท์

- หัวลิง หมายถึง ไม้เถาชนิดหนึ่ง ผลขนาดส้มจีน มีสันตรงกลางคล้ายหัวลิง
- หมากลางลิง หมายถึง ชื่อปล้ำมชนิดหนึ่ง
- ลางลิง , กระไดลิง หมายถึง ไม้เถาเนื้อแข็งชนิดหนึ่ง เถาแบนยาว อก
กลับไปกลับมากล้ายชั้นบันได
- หูลิง หมายถึง ชื่อพรรณไม้ชนิดหนึ่ง
- ชู หมายถึง ชู เป็นคำโทโทษของคำว่า คู่
- ชมผู้ หมายถึง ชมผู้เป็นรูปโทโทษของคำว่า ชมพู่หมายถึงผลไม้ชนิดหนึ่ง

ถอดคำประพันธ์

กวีกล่าวถึงเถาหัวลิง ต้นหมากลิง และลิงบางตัว
ก็ขึ้นอยู่บนต้นหูลิงทำหน้าที่หลอกคู่ของมัน บ้างก็ไต่
เถากระไดลิงขย่มเล่น บ้างก็กระโดดฉวยชมพู่คว่ำมา
ฉีกกินตามธรรมชาตินิสัยของลิง

บันไดลิงหรือกระไดลิง

Pond Rich Tour โทร ๐๘๓-๘๓๘-๓๙๙๙

เถาหัวลิง

ลูกหัวลิง

ทำขนมกินได้ แต่มีพิษเบื่อเมา หากแมวหรือหมากินจะเมา
แต่ถึงจะทำไมคนกินได้

ธารไหลใสสะอาด
หวั่นวายกินไคลคลา

ธารไหลใสสะอาดน้ำ
มัจฉาชาติินานา
จอกสร่ายกินไคลคลา
ตามคู่มากถ้ายคล้าย

มัจฉาชาติินานานา
ตามกันมาให้เห็นตัว
รินมา
หวั่นวาย
เซยหมู่
ผูกให้เห็นตัว

คำศัพท์

- มัจฉาชาติ หมายถึง หมูปลา

- ห้วนห้วย หมายถึง ว้ายไปมา “ห้วย” เป็นรูปโตโทษของ “ว้าย”

- สร้าย หมายถึง สาหร่าย

ถอดคำประพันธ์

น้ำในลำธารใสสะอาดไหลรินมา หมู่ปลานานา
ชนิดต่างพากันว่ายไปมา กินจอกและสาหร่าย โดย
ว่ายตามกันมาเป็นคู่ ๆ และผุดให้เห็นตัวด้วย

ลำธาร

ຈອກ

มัจฉา

กระป๋องฟ้า

Trichogaster trichopterus (Pallas, 1770)

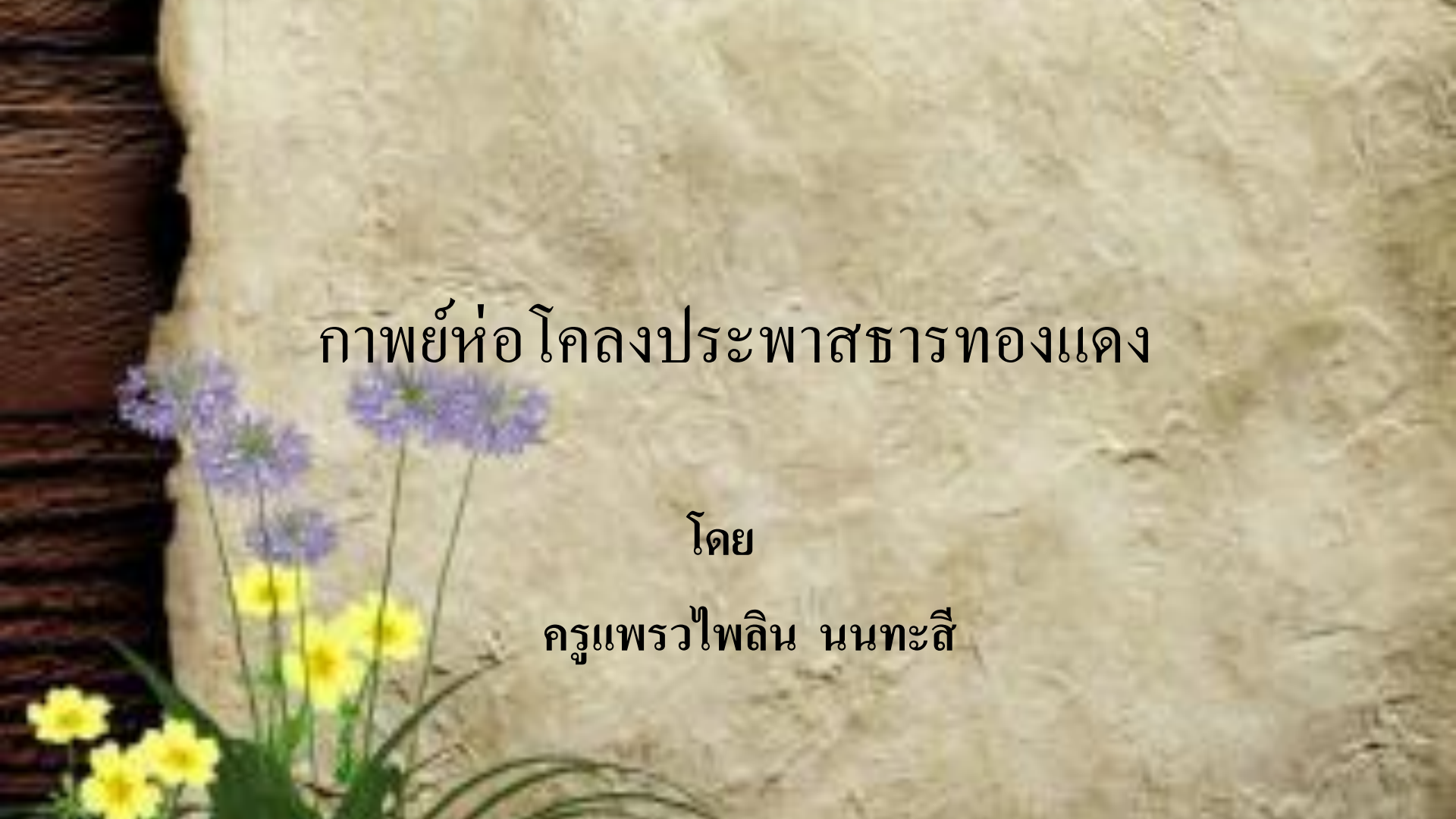

ข้อคิด

๑. ธรรมชาติเป็นสิ่งที่ควรรักษาไว้ เพื่อให้ระบบนิเวศดีขึ้น
๒. การรักษาสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติเป็นหน้าที่ของทุกคน
๓. กวีสามารถสร้างสรรค์งาน โดยอาศัยการสังเกตจากธรรมชาติ
๔. การบันทึกประวัติศาสตร์จะอาศัยข้อมูลจากวรรณคดีในแต่ละสมัย
๕. การเขียนและอ่านคำประพันธ์ ทำให้มนุษย์มีจิตใจที่ละเอียดอ่อนมากยิ่งขึ้น

คุณค่า

ให้ความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติ ผู้อ่านจะารู้จักพืช และสัตว์นานาชนิด ทั้งที่คุ้นตาและแปลกตา ทั้งที่ปรากฏในอดีตและปัจจุบัน ในขณะที่เดียวกันก็จะได้ศึกษาวิธีการใช้ ถ้อยคำของกวีที่สามารถเลือกสรรคำที่เข้าใจง่าย สื่อความหมายได้กระชับชัด สื่อจินตภาพ การเคลื่อนไหว สีและเสียง ตลอดจนการเล่นเสียงคำอย่างไพเราะ ทำให้การเสนอภาพธรรมชาติดังกล่าวมีชีวิตชีวา น่าสนใจ แสดงให้เห็นว่าแท้จริงแล้ววรรณคดีไม่ใช่เรื่องที่น่าเบื่อ เข้าใจยาก หรือน่า

The background features a textured, light-colored paper surface, possibly handmade, with a dark brown wooden edge on the left. In the bottom left corner, there are several flowers: purple ones on taller stems and yellow ones on shorter stems.

กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง

โดย

ครูแพรวไพลิน นนทะสี

บทวิเคราะห์

คุณค่าด้านเนื้อหา

๑) ได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดรีวขบวนเสด็จ ของ
พระมหากษัตริย์ไทยในสมัยโบราณ

๒) ได้รับความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติของสัตว์ เนื้อหาใน
กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง ให้ความรู้
เกี่ยวกับวิถีชีวิตและลักษณะของสัตว์แต่ละชนิด

คุณค่าด้านเนื้อหา (ต่อ)

- ๓) สะท้อนให้เห็นสภาพความอุดมสมบูรณ์ของ
ธรรมชาติ ซึ่งได้บอกเล่าความอุดมสมบูรณ์ของผืน
ป่า ผ่านถ้อยคำ ลำนวน ที่ไพเราะคมคาย
- ๔) ได้รู้จักชื่อพรรณไม้และสัตว์ชนิดต่างๆ ซึ่งบางชนิด
อาจสูญพันธุ์ไปแล้วในปัจจุบัน

คุณค่าด้านวรรณศิลป์

- ๑) การใช้ถ้อยคำให้เกิดจินตภาพ กวีเลือกใช้ถ้อยคำที่เข้าใจง่าย สำหรับพรรณนาถึงสื่อถึงอากัปกริยาของสัตว์ต่างๆ และความรื่นรมย์บริเวณธารทองแดง ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพอย่างชัดเจน
- ๒) การใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติ ซึ่งนอกจากทำให้ผู้อ่านมองเห็นภาพแล้วยังเกิดอารมณ์ ความรู้สึกคล้อยตามได้

คุณค่าด้านวรรณศิลป์(ต่อ)

๓) การเลือกใช้ถ้อยคำที่มีเสียงสระเดียวกัน ในกาพย์
และโคลงบทที่ ๕๒ ถือเป็นบทที่มีกลวิธีการแต่ง
ดีเยี่ยม

๔) การเลือกใช้คำสัมผัสในทำให้เกิดความไพเราะ ซึ่งมี
ทั้งสัมผัสสระและสัมผัสอักษร
ทำให้น่าสนใจยิ่งขึ้น

การใช้ความเปรียบ

อุปมา คือการเปรียบเทียบของที่เหมือนกันสอง
สิ่งโดยใช้คำเชื่อม เช่น ดุจ ดัง ราวกับ ประหนึ่ง เช่น
เฉก ประดุจ พ่าง เพียง แม่น

“เสียงปี่เร่ร่อนเพียง กระจแวก”

อุปลักขณ์ เป็นการเปรียบเทียบโดยกล่าวถึงอีก
สิ่งหนึ่ง เพื่อเชื่อมโยงไปยังสิ่งที่จะอธิบาย มักใช้คำ
ว่า คือและเป็น

“งูเห่าล้อมแบนท้องแม่ คือกระดาน”

การเล่นคำพ้อง

เป็นการใช้คำคำเดียวในความหมายที่ต่างกัน

“ถึงใต้กระไดถึง   ถึงโถดคว่ำประสาถึง”

การเรียบเรียงคำ

การขึ้นต้นภาพย์และโคลง คือเนื้อความใน
โคลงบาทหนึ่งลือความในภาพย์วรรคหนึ่งตามลำดับ
โดยคำขึ้นต้นของแต่ละวรรคของภาพย์กับคำขึ้นต้น
แต่ละบาทของโคลงเป็นคำเดียวกัน

การบรรจุคำลงในแต่ละวรรคของกาพย์ โดยกวีจะ
แทรกสัมผัสลงไปในวรรคทั้งที่ไม่ใช่ลักษณะบังคับ เช่น

“มีหมีพีดำขลับ
เรียวแรงแข็งขึง

ขึ้นไม้พับนิ้วไฉถึง
กดโพรงไม้ได้ผึ่งกิน”

การใช้กระทู้ ๑ คำ เพื่อบอกการจบเรื่อง ซึ่งมีความ
ชัดเจน ถูกต้องตามลักษณะการแต่งคำประพันธ์และมี
เนื้อความที่สมบูรณ์

จบ จนจอมโลกย์เจ้า คีนวัง
บ พิตรสถิตบัลลังก์ เลิศหล้า
ริ ร่างกายย์โคลงหวัง ชนโลก อ่านนา
บุรณ์ พระโคลงเจ้าฟ้า ธิเบศร์เจ้าจงสงวน

ภาษาวรรณศิลป์

หมายถึง ศิลปะการใช้ภาษาอันเกิดขึ้นจากการ
เรียบเรียงถ้อยคำ โดยการเลือกใช้ถ้อยคำสำนวนโวหาร
ที่มีความไพเราะ งดงาม สละสลวย ตามแบบวิธีของ
ภาษา เพื่อมุ่งการสื่อ ความหมาย และอารมณ์สะเทือนใจ
ให้เกิดแก่ผู้อ่าน

สุนทรียลักษณ์ทางภาษา

เสียง จังหวะ ทำนอง คำและความหมาย เป็น
ลักษณะทางวรรณศิลป์อย่างหนึ่งที่ประกอบขึ้นด้วย ความ
สอดคล้องกลมกลืนกันอย่างลงตัวโดยสุนทรียลักษณ์หรือ
ลักษณะกลวิธีการประพันธ์ที่ก่อให้เกิดภูมิปัญญาทางภาษา
และความงามในภาษา แบ่งออกเป็น

(๑) เสียง ได้แก่ การเล่นเสียงสัมผัส การเล่นจังหวะเสียง

(๒) คำ ได้แก่ การสรรคำ การเล่นคำ การซ้ำ การ

หลากคำ

(๓) โวหาร ได้แก่ การใช้ภาพพจน์

๑. การเล่นเสียง

๑.การเล่นเสียงสัมผัส การเล่นเสียงสัมผัส คือ
การเล่นเสียงสัมผัสสระ และการเล่นสัมผัส
พยัญชนะ (สัมผัสอักษร) นอกจากนี้ยังมีการเล่น
เสียงวรรณยุกต์อีกประเภทหนึ่ง

๑.๑ การเล่นเสียงสัมผัสสระ

แล้วสอนว่าอย่าไว้ใจมนุษย์
ถึงเจอวัลย์พันเกี่ยวที่เลี้ยวลด

มันแสนสุดลึกล้ำเหลือกำหนด
ก็ไม่คาดเหมือนหนึ่งในน้ำใจคน

(สุนทรภู่, ๒๕๔๓: ๒๕๐)

คุณสูงส่ง

สูงสุดสูงส่ง

หนงส์อยู่

รูปท่มมม

คุณผู้ดี

พรพร

หนงส์

สุด

สูงส่ง

อยู่

หนงส์

รูปท่มม

๑.๒ การเล่นเสียงสัมผัสพยัญชนะ

การเล่นเสียงพยัญชนะ เป็นการใช้พยัญชนะที่มีหน่วยเสียงเดียวกันในคำที่ต่างกันทำให้เกิดความไพเราะในการเปล่งเสียงของคำเรียกว่าการสัมผัสอักษรหรือสัมผัสพยัญชนะ

ແຕ່ລິງລິງລອດໄມ້

ຕາງລິງ

ແຕ່ລູກລິງລຸງຈິງ

ລູກໄມ້

ລິງລຸມໄລ່ລຸມຕິງ

ລິງໂລດ ຫນີນາ

ແຕ່ລູກລິງຕາງໄຫລ້

ລອດເລີ້ຍວຕາງລິງ

๑.๓ การเล่นเสียงวรรณยุกต์

การเล่นเสียงวรรณยุกต์ ได้แก่ การใช้คำที่เสียงวรรณยุกต์ตามลำดับกันนำมาเรียบเรียงไว้ในตำแหน่งใกล้เคียงกันทำให้เกิดความไพเราะอีกแบบหนึ่ง

เสียงซออ้ออ้ออ้อ อ้อ อ้อ อ้อ เพลง

จับปี๋เต๋ริงเต๋ริงเต๋ริง เต๋ริงเต๋ริง

ขลุ่ยตรู่ยตรู่ยตรู่ยเห่หง เห่หงเห่หง รนาดเฮย

ฆ้องหน่องหน่องหน่องหน่อง ผิ่งผิ่งพิ่งตโถน

(สุนทรภู่, ๒๕๔๓: ๒๐๓)

จิบจับเงาเง้าเง้า

รังมา

จอกจาบจันจรจา

จำจ้ำ

เค้าค้อยค้อยคอยหา

เห็นโทษ

ซอนซอนซอนสรวหน้า

นั่งเร้าเอาขวัญ

จิบจับเงาเง้าเง้า

รังมา

จอกจาบจันจรจา

จ่าจ้ำ

เกล้าค้อยค้อยคอยหา

เห็นโทษ

ซอนซอนซอนสรวิหน้า

นั่งเร้าเอาขวัญ

จิบจับเงาเง้าเง้า

รังมา

จอกจาบจันจรจา

จ่าจ้ำ

เกล้าค้อยค้อยคอยหา

เห็นโทษ

ซอนซอนซอนสรวิหน้า

นั่งเร้าเอาขวัญ

๒. การเล่นคำ

การเล่นคำ คือ การสรรคำมาเรียงร้อยในคำ ประพันธ์โดยพลิกแพลงให้เกิดความหมายพิเศษและ แปลกออกไปจากที่ใช้กันอยู่ เพื่ออวดฝีมือของกวี เช่นเดียวกับการเล่นเสียง ที่จะกล่าวในที่นี้คือการเล่น คำพ้อง การเล่นคำซ้ำ และการเล่นคำเชิงถาม

๒.๑ การเล่นคำพ้อง

คือ การนำคำพ้องมาใช้คู่กันให้เกิดความหมายที่
สัมพันธ์กัน เช่น

หัวลิงหมากกลางลิง

ลิงไต่กระไดลิง

หัวลิงหมากเรียกไม้

กลางลิงหูลิงลิง

ลิงไต่กระไดลิง

ลิงโลดฉวยชมผู้

ต้นกลางลิงແທ່ງลิง

ลิงโลดคว่ำประสาลิง

กลางลิง

หลอกขู้

ลิงห่ม

ฉีกคว่ำประสาลิง

Pond Rich Tour ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร โทร 088 - 638 - 3891

๒.๒ การเล่นคำซ้ำ

คือ การนำคำคำเดียวมาใช้ซ้ำๆ ในที่ใกล้ๆ กัน
เพื่อย้ำความหมายของข้อความให้หนักแน่นมากขึ้น

តួអង្គត្រង

អង្គត្រងត្រង

ត្រងត្រង

អង្គត្រង

ត្រងអង្គត្រង

អង្គត្រង

ត្រងអង្គត្រង

អង្គត្រងអង្គត្រង

អង្គត្រង

ត្រង

អង្គត្រង

អង្គត្រង

๒.๓ การเล่นคำเชิงถาม

คือ การเรียงถ้อยคำให้เป็นประโยคเชิงถาม แต่
เจตนาที่แท้จริงไม่ได้ถาม เพราะไม่ต้องการคำตอบ แต่
ต้องการเน้นให้ข้อความมีน้ำหนักดึงดูดความสนใจและให้
ผู้ฟังติดตาม หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ประโยคคำถามเชิง
วาทศิลป์

เปลก็ไกวดาบก็แกว่งแข็งหรือไม้
ไม้อดหยิ่งหญิงไทยมิใช่ชั่ว
ไหนไธธากไหนกรากกรำไหนทำคร่ำ
ใช้รู้จักแต่จะยั่วผิวเมื่อไร

๓. การใช้ภาพพจน์

โวหารภาพพจน์ (**figure of speech**)

เป็นกลวิธีทางภาษาที่มุ่งให้เกิดความรู้ความเข้าใจ

แจ่มแจ้งทั้งความหมายนัยตรงและนัยแฝง เน้นเกิด

ทั้งอารมณ์รสและสุนทรียในการสื่อสาร

๓.๑ อุปมา

คือ การเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งว่าเหมือนกับอีกสิ่ง
หนึ่ง (เหมือน เสมือน ดุจ ประดุจราวราวกับ เพียง
เพียง ฟ่าง ปูน กตเชก คล้าย อย่าง)

กระจงกระจิดเตี้ย

เหมือนกว้างอย่างตาหู

กระจงกระจิดหน้า

เดินร่อยเรียงงามตรู

เหมือนกว้างอย่างตาหู

มีเคียวขวาน้อยซ้อย

วิ่งเรี่ยเรี่ยน่าเอ็นดู

มีเขี้ยวน้อยสร้อยแถมสอง

เอ็นดู

กระจ้อย

ตีนกีบ

แนบข้างเคียงสอง

๓.๒ อุปลักขณ

คือ การเปรียบเทียบหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง โดยใช้คำว่า “คือ, เป็น” (เปรียบเทียบโยง ความคิดอย่างหนึ่งไปสู่ ความคิดหนึ่ง) เช่น

อนิจจา!แสงเดือนเพ็ญส่องกระจ่างจับพระพักตร์อยู่เมื่อกี้ก็
จางซีดขมุกขมัวลง ท้องฟ้าสลัวมัวพยับครึ้ม อากาศเย็นเฉียบจับ
หัวใจน้ำค้างหยดเฉพาะๆ เป็นหยาดน้ำตาแห่งสวรรค์เกสรดอกรั้ง
ร่วงพรูเป็นสาย สหัสธาราสรงพระพุทธรสิริระ จักจั่นเรไรสงัด
เงียบดูไม่มีแกใจจะทำเสียง ธรรมชาติรอบข้างต่างสลดหมด
ความคะนอง ทุกสิ่งทุกอย่าง

(เสถียรโกเศศ และนาคะประทีป, ๒๕๒๐:๔๐๔)

๓.๓ บุคตาธิษฐาน บุคคลวัต บุคคลสมมติ

คือ การสมมุติให้สิ่งต่าง ๆ แสดงกิริยาอาการ
เหมือน มนุษย์สามารถแสดงอารมณ์ความรู้สึกนึกคิด
ได้(บุคตาธิษฐาน มาจากคำว่า บุคคล + อธิษฐาน
หมายถึง อธิษฐานให้กลายเป็นบุคคล)

มองซี..มองทะเล

บางครั้งมันบ้าบิ่น

ทะเลไม่เคยหลับใหล

บางครั้งยังสะอื้น

เห็นลมคลื่นเห่จูบหิน

กระแทกหินดังกรีนกรีน

ใครตอบได้ไหมใจนิจจัง

ทะเลมันตื่นอยู่ร่ำไป

๓.๔ อติพจน์

คือ การพรรณนาเกินขอบเขตความเป็นจริง

เอียงอกเทออกอ้าง   อดองค์ อรเอย

เมรุชুবสมุทรดินลง   เลขแต่้ม

อากาศจกजारผอง   จารึก พอฤา

โฉมแม่หยาดฟ้าแย้ม   อยู่ร้อนฤาเห็น

(นายนรินทรธิเบศร์, ๒๕๑๒:๓๖)

๓.๕ สัทพจน์

หมายถึง การเลียนเสียงธรรมชาติ เช่น

คจจจู่ฝดฝู่

พรุพรุ

หนุ่ฐุ่ฐุ่

ตุคตุ้

งู้หนูหนูงู้

งูอยู่

หนุ่ฐุ่งูงู

รูปตุ่มตุ

แบบฝึกหัด

โคลงสี่สุภาพ ๑ บท มีกี่คำ(ไม่รวมคำสร้อย)

ก. ๒๘ คำ

ข. ๓๐ คำ

ค. ๓๒ คำ

ง. ๓๔ คำ

ในการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ บังคับ
คำเอกก็คำ และบังคับคำโทก็คำ

ก. คำเอก ๗ คำ คำโท ๗ คำ

ข. คำเอก ๔ คำ คำโท ๔ คำ

ค. คำเอก ๔ คำ คำโท ๗ คำ

ง. คำเอก ๗ คำ คำโท ๔ คำ

ข้อใดเป็น คำโทโทษ

ก. ธารไหลใสสะอาดน้ำ รินมา

ข. มัจฉาชาติ นานา หวันหว่าย

ค. จอกสร่ายกินไคลคลา เซยหมู่

ง. ตามคู่มาคล้ายคล้าย ผุดให้เห็นตัว

ข้อใดเป็นคำตายทั้งหมด

ก. บาท ปิ่น บุค

ข. ไศล สุข สวรรค์

ค. มาศ มุก เมฆ

ง. มาร ตระ ภาพ

“**ดูหนูสูงสูงสุด หนูสูง หนูสูง หนูสูง อยู่ รูป หนู มูท**” แบ่ง
รูปแบบคำประพันธ์ให้ถูกต้อง พร้อมบอกว่าเป็นคำ
ประพันธ์ประเภทใด

**ดูหนูสูง
หนูสูง อยู่**

**สูงสุด หนูสูง
รูป หนู มูท**

วรรณคดีเรื่องกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง
เป็นพระนิพนธ์ของใคร

ก. เจ้าพระยาพระคลัง (หน)

ข. เจ้าฟ้าธรรมธิเบศไชยเชษฐาสुरิยวงศ์

ค. พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก

ง. พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ลักษณะของกาพย์ห่อโคลงประกอบด้วยอะไรบ้าง

ก. กาพย์ยานี ๑ บท กลอนสี่ ๑ บท

ข. ร่ายสุภาพ ๑ บท กาพย์ยานี ๑ บท

ค. โคลงสี่สุภาพ ๑ บท กาพย์สุรางคนางค์ ๑ บท

ง. กาพย์ยานี ๑ บท โคลงสี่สุภาพ ๑ บท

“ยุงทองย่องเยื้องย่าง รำรางช่างช่างฟ้ายหาง” คำ
ประพันธ์นี้แต่งด้วยคำประพันธ์ประเภทใดและ
กล่าวถึงสัตว์ใด

ก. โคลงสี่สุภาพ กล่าวถึง นกยูง

ข. กาพย์ยานี ๑๑ กล่าวถึง นกยูง

ค. โคลงสี่สุภาพ กล่าวถึง นกเขา

ง. กาพย์ยานี ๑๑ กล่าวถึง นกเขา

ข้อใดไม่ใช่คุณค่าจากการอ่านกาพย์ห่อโคลงประพาส ธารทองแดง

ก. ความรู้ด้านพฤกษศาสตร์

ข. ความรู้ด้านสัตวศาสตร์

 ค. ความรู้เกี่ยวกับสภาพสังคมในสมัยนั้น

ง. ความรู้ด้านวรรณศิลป์

จากคำประพันธ์ต่อไปนี้จงตอบคำถาม ข้อ ๕ - ๖

หัวถึงหมากกลางถึง

ต้นตาลถึงแลहुถึง

ถึงไต่กระไดถึง

ถึงโถดคว่ำประสาถึง

หัวถึงหมากเรียกไม้

ตาลถึง

ตาลถึงहुถึงถึง

หลอกขู้

ถึงไต่กระไดถึง

ถึงห่ม

ถึงโถดคววยชมผู้

ฉีกคว่ำประสาถึง

๕. ลักษณะเด่นของคำประพันธ์ข้างต้นคืออะไร

ก. การเล่นคำพ้องรูป พ้องเสียง

ข. การเล่นคำซ้ำ

ค. การเล่นเสียงวรรณยุกต์

ง. การเลียนเสียงธรรมชาติ

๖. คำที่ขีดเส้นใต้หมายถึงอะไร

ก. ส่วนหนึ่งของสัตว์ที่คล้ายหัวลิง

ข. พรรณไม้ชนิดหนึ่ง

ค. พันธุ์ของลิง

ง. อวัยวะลิง

จากคำประพันธ์ต่อไปนี้จงตอบคำถาม ข้อ ๓ - ๘

คหฺนฺตฺถํ

จฺจฺตฺถํ

คหฺนฺตฺถํ

จฺจฺตฺถํ

คหฺนฺตฺถํ

จฺจฺตฺถํ

คหฺนฺตฺถํ

จฺจฺตฺถํ

คหฺนฺตฺถํ

จฺจฺตฺถํ

คหฺนฺตฺถํ

จฺจฺตฺถํ

๗. จากบทประพันธ์ข้างต้นมีลักษณะเด่นอย่างไร

ก. ความหมาย

ข. การเล่นคำสัมผัส

ค. การใช้ถ้อยคำ

ง. การทำให้ภาพเด่นชัดโดยใช้คำ

๘. ข้อใดให้กล่าวสรุปคำประพันธ์ข้างต้นได้ดีที่สุด

ก. การทักทายของเพื่อนกัน

ข. การต่อสู้กันของสัตว์ทั้งสอง

ค. การป้องกันตัวของงู

ง. ความขัดแย้งของสัตว์ทั้งสอง

นกแก้วแจ้วเสียงใส   คลอไคล้คู่หมู่สาธิตา
นกตัวผู้เมียคลา   ฝ่าแขกเต้าเหล่าโนรี

คำประพันธ์ข้างต้นกล่าวถึงนกกี่ชนิด

ก. ๒ ชนิด

ข. ๓ ชนิด

ค. ๔ ชนิด

ง. ๕ ชนิด

กาพย์ห่อโคลงและนิราศมีข้อเหมือนกันอย่างไร

ก. ลักษณะคำประพันธ์

ข. ลักษณะการสัมผัส

ค. นิยมนำมาแสดงเป็นละครเห่

 ง. นิยมพรรณนาถึงสถานที่ที่ผู้ประพันธ์ได้ไป